

5.1.1961 Tarih ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 15.10.1983 Sayı : 18192)

Kanun No.
2917

Kabul tarihi :
12 . 10 . 1983

MADDE 1. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. Bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın, öğretim yılı sonunda biter.

MADDE 2. — 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — İlköğretim kurumları şunlardır :

a) Mecburi olanlar :

- (1) İlkokullar (gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ilkokullar ve gezici okullar),
- (2) Ortaokullar (gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ortaokullar ve gezici okullar),
- (3) İlkokul ve ortaokulun birlikte bulunduğu ilköğretim okulları (gündüzlü, pansiyonlu, yatılı),
- (4) Yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar,
- (5) Özel eğitime muhtaç çocuklar için kurulacak okullar ve sınıflar.

b) İsteğe bağlı olanlar :

- (1) Okul öncesi eğitim kurumları,
- (2) Tamamlayıcı sınıflar ve kurslar.

MADDE 3. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 9. — İlköğretim okulları, beş yıllık ilkokullar ile üç yıllık ortaokullardan meydana gelir. İlkokulun son sınıfı bitirildiğinde ilkokul diploması; ortaokulun son sınıfı bitirildiğinde ortaokul diploması verilir.

İlkokullar ve ortaokullar bağımsız okullar halinde kurulabileceği gibi imkân ve şartlara göre birlikte de kurulabilir.

Nüfusun az veya dağınık olduğu yerlerde; köyler gruplaştırılarak, merkezî durumda olan veya durumu uygun bulunan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde ise yatılı ilköğretim bölge okulları veya gezici okullar açılabilir. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir.

Bu okullarda yetiştirici sınıflar ve kurslar da açılabilir.

Şehir ve kasabalarda, ihtiyaca göre yatılı veya pansiyonlu okullar kurulabilir.

MADDE 4. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 14. — İlkokul ve ortaokulların birlikte veya ayrı oluşlarına, büyüklüğüne, anasınıfları ve özel eğitim sınıflarının bulunuşuna göre, ilköğretim kurumlarında aşağıdaki görevliler bulunur :

a) Müdür ve müdür yardımcıları,

b) Öğretmenler; sınıf, brans, okul öncesi eğitim, özel eğitim öğretmenleri ile gezici öğretmenler ve usta öğreticiler,

c) Rehberlik uzmanları,

d) Sağlık, teknik, genel idare ve yardımcı hizmetler sınıflarına dahil personel ile eğitim faaliyetlerinin gerektirdiği diğer personel.

İlköğretim kurumlarındaki görevlilerin nitelikleri, görev ve yetkileri ile atanma usul ve esasları yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 5. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 23. — İlköğretim kurumlarının rehberlik, teftiş ve soruşturma hizmetlerini yürütmek üzere, ilköğretim müfettişleri görevlendirilir.

İlköğretim müfettişlerinin nitelikleri, yetiştirme şekli, görev ve yetkileri ile atanma usul ve esasları yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 6. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 42. — İlköğretim kurumlarının açılma, kapanma ve öğretime ara verme zamanları Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 7. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 53. — Okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebepleri okul idarelerince ve ilköğretim müfettişlerince araştırılarak devama engel olan maddî ve mânevî sebeplerin giderilmesine çalışılır. Bu sebeplerin giderilmesi mümkün olmadığı takdirde durum, köylerde muhtara, diğer yerlerde mülkî amirlere bildirilir. Bu makamlarca gerekli tedbirler alınır.

Okul idareleriyle muhtar ve mülkî amirlerin bu vazifeleri devamsız öğrenciler hakkındaki kovuşturmanın her safhasında devam eder.

MADDE 8. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 55. — Hastalık, sel, kar, deprem ve yangın gibi okul idaresince takdir edilecek sebeplerle okula gelemeyen öğrenciler izinli sayılırlar. Bu hallerin dışında 53 üncü madde gereğince yapılacak teşebbüs ve alınacak tedbirlere rağmen;

- a) Çocuğunu okula göndermeyen;
- b) Verilen izin müddetini geçiren;
- c) Geç nakil yaptıran;
- d) Okul çevresi dışına çıkarak izini kaybettiren;
- e) Çocuğunun devamsızlık durumunu özürsüz olarak zamanında okul idaresine bildirmeyen;

Öğrencinin veli veya vasi veya aile başkanları, okul idaresince köylerde muhtarlığa, diğer yerlerde mülkî amirliğe hemen bildirilir. Muhtarlar ve mülkî amirler en geç üç gün içinde durumun veli veya vasi veya aile başkanlarına tebliğini sağlarlar. Yapılan tebliğde okulca kabul edilecek meşru sebepler dışında çocuğun okula gönderilmemesi halinde para cezası ile cezalandırılacağı, para cezasına rağmen okula devamsızlık halinde de hapis cezası verileceği ayrıca bildirilir.

MADDE 9. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 56. — Muhtarlıkça veya mülkî amirce yapılan duyuruya rağmen, çocuğunu okula göndermeyen veli veya vasi veya aile başkanları hakkında aşağıdaki işlem yapılır :

a) Okul idaresi devamsız öğrenci ile ilgili evrakı ait olduğu ilçe eğitim müdürlüğüne gönderir. Merkez ilçelerde ise evrak, ilçe eğitim müdürlüğü kanalıyla Millî Eğitim Müdürlüğüne gönderilir.

İlçelerde eğitim müdürü, merkez ilçelerde ise milli eğitim müdürü en çok bir hafta içinde, devamsız öğrencinin veli veya vasi veya aile başkanına, çocuğun okula devam etmediği her gün için yüz lira para cezası verilmesini, mahalli mülki amirin onayına sunar. Mülki amir, öğrencinin devamsızlık durumunu değerlendirerek önerilen cezayı aynen veya değiştirerek onaylar veya reddeder. Cezanın onaylanmaması halinde öğrenci izinli sayılır.

Para cezasına ilişkin kararın ilgililere tebliğ işlemi üç gün içinde mülki amirliklerce yapılır. Kararın bir örneği öğrencinin veli veya vasi veya aile başkanına, bir örneği ilgili eğitim müdürlüğüne, bir örneği de gereği yapılmak üzere mahalli özel idareye gönderilir.

Para cezası, özel idarelerce 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine dayanılarak tahsil edilir.

b) Verilen para cezasının kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren üç gün içinde çocuğunun okula devamını sağlamayan veli veya vasi veya aile başkanlarının isim ve adresleri okul idaresi tarafından derhal bağlı bulunan eğitim müdürlüğüne bildirilir.

İlgili eğitim müdürlükleri;

(1) Devamsız öğrencinin adı ve durumu hakkında okul idaresince hazırlanan belgeleri,

(2) Öğrencinin veli, vasi veya aile başkanına yapılan tebligata ilişkin yazıları,

(3) Mülki amirliklerce verilen para cezasına ait karar ve bu kararın öğrencinin veli veya vasi veya aile başkanına tebliğine dair belgeleri,

İhtiva edecek şekilde hazırlayacakları dosyaları yetkili Cumhuriyet savcılığına intikal ettirirler.

Cumhuriyet savcısı, en geç on gün içinde sulh ceza mahkemesinde kamu davası açar.

Sulh ceza mahkemesince çocuğun veli veya vasi veya aile başkanı hakkında yirmi günden iki aya kadar hafif hapis cezasına hükümlenir.

c) Verilen hapis cezası kararının kesinleşmesinden itibaren bir hafta içinde çocuğunu okula göndermeyen veya devamını sağlamayan veli veya vasi veya aile başkanı hakkında, ilgili eğitim müdürlüğünce yeniden yapılan suç duyurusu üzerine, Cumhuriyet savcılığı tarafından yukarıdaki hükümler uyarınca kovuşturma yapılır.

MADDE 10. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 57. — Okul idareleri ve mülki amirliklerce bu Kanuna göre usulen sorulacak sorulara cevap vermekten kaçınanlar, gerçeğe uymayan beyanda bulunanlar bir aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 11. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 58. — Bu Kanunda yazılı suçları işleyenler hakkındaki soruşturma ve kovuşturmalar 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununun 1 inci maddesinin (A) bendindeki yer ve aynı Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı zaman kaydına bakılmaksızın sözü edilen Kanun hükümlerine göre yapılır.

MADDE 12. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 66 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 66. — 4274 ve 5129 sayılı kanunlarla şimdiye kadar köy okullarına tahsis edilmiş olan Devlete veya köye ait nizasız ve ihtilafsız topraklarla bu Kanuna göre sağlanacak topraklar, köy ihtiyar heyetinin kararı ve illerde valinin, ilçelerde kaymakamın tasdiki ile köy ihtiyar heyetince imece vesair suretlerle işletilir veya kiraya verilir. Elde edilen gelir, okul ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere, köy bütçelerine gelir kaydedilir.

Paralı veya parasız olarak ilköğretim hizmetlerine tahsis, temlik ve tescil edilen bütün gayrimenkullerin ferağ ve intikal işlemleriyle bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek belgelerden ve senetlerden hiçbir vergi, harç ve resim alınmaz.

MADDE 13. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 68. — Okulların uygulama bahçesinde tarım dersleri uygulaması yapılır. Uygulama bahçesinin işlenmesi için gerekli tohum, fidan ve tarım araçları gibi ihtiyaçları köy bütçesinden ve okul arazisi gelirinden sağlanır.

Uygulama bahçelerinden elde edilen gelir veya ürünler okul ihtiyaçlarına ve öğrenci beslenmesine sarfedilmek üzere köy bütçelerine gelir kaydedilir.

Uygulama bahçesinde bölge özelliklerine göre kurulacak tesislerin nelerden ibaret olacağı köy ihtiyar heyeti tarafından kararlaştırılır.

MADDE 14. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 76 ncı maddesinin (e) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

e) Mahkemelerce hükümlenilenler de dahil olmak üzere bu Kanuna göre verilecek para cezaları,

MADDE 15. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 79 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkrada sözü geçen bakanlık planına paralel olarak, valilikler de üç yıllık plan ve program hazırlarlar, bu programlar il genel meclisinde onanır ve il bütçesine bağlanır. Bu planda :

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan plandan her il'e isabet eden okul yapımı ve ilk tesis işleri başta olmak üzere 78 inci maddenin (a) ve (b) fıkralarında yazılı işlerden ve hizmetlerden il bakımından yapılması uygun ve mümkün görülenler ayrılarak planlanır. Gereken hazırlık safhaları ve bunun uygulanma zamanları, ayrılacak ödenekler gösterilir.

MADDE 16. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 82 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu ödenekler köy ihtiyar heyetinin hazırlayacağı bir plan ve programa göre 78 inci maddenin (b) fıkrasında yazılı işlere ve özel olarak öğrencilere yapılacak yardımlara sarfedilir. Bu paralar millî bir bankada açtırılacak bir hesapta muhafaza edilir ve köy ihtiyar heyetince uygun görülecek iki imza ile çekilir.

MADDE 17. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 45 ve 88 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki iki ek madde ve üç geçici madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — 222 sayılı Kanunda geçen; ilköğretim müdürü deyimi «ilçe eğitim müdürü», öğretmen-
evi deyimi «öğretmen lojmanı» olarak değiştirilmiştir.

EK MADDE 2. — Bu Kanunun yedinci bölümünde yer alan «okulların arsa ve arazi işleri», sekizinci bölümünde yer alan «ilkokul yapımı ve donatım işleri», dokuzuncu bölümünde yer alan «ilköğretimin gelir, giderleri ve planlama» başlıkları altındaki maddeler, ilkokullar ile birlikte ortaokullar için de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Hazinesinin mülkiyetinde bulunan ve ilköğretim kurumlarına tahsis olunan taşınmaz mallar, intifa hakkı Millî Eğitim Bakanlığına ait olmak üzere, buldukları yerlere göre bedelsiz olarak köy tüzelkişiliği veya özel idareler adına tapuya tescil edilir.

Devlete, özel idarelere veya köy tüzelkişiliğine ait arsalar üzerinde Devlet veya özel idare bütçesinden katkı suretiyle gerçek veya tüzelkişilerce inşa edilen veya edilmekte olan taşınmaz mallar için de bu maddenin birinci fıkrası uygulanır. Bu taşınmaz mallar aidiyetine göre Maliye Bakanlığının veya diğer idarelerin yetkili mercilerince bedelsiz olarak okula tahsis ve devir olunur.

Bu maddeye göre, köy tüzelkişiliği veya özel idareler adına tapuya tescil edilen taşınmaz mallar, Millî Eğitim Bakanlığının muvafakatı alınmadıkça satılamaz ve başka hizmetlere tahsis olunamaz.

GEÇİCİ MADDE 8; — Anaokulları ve anasınıfları için yeterli miktarda yükseköğrenim görmüş öğretmen bulunamaması halinde, kız meslek lisesi çocuk gelişimi eğitimi ve bakımı mezunlarından, Devlet memuru olma niteliklerini taşıyan ve Millî Eğitim Bakanlığınca açılacak kurslarda başarı gösterenler, anaokulu veya anasınıflarına 1984 yılından itibaren geçici öğretmen olarak atanabilirler.

1993 yılı sonuna kadar, Yükseköğretim Kurulu ile işbirliği yapılarak bunların önlisans düzeyinde yükseköğrenim görmeleri sağlanır. Bu süre içinde önlisans düzeyinde yükseköğrenim yapmayanların görevlerine son verilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Ortaokullar, planlı bir şekilde ve yeterli düzeyde yurt sathına yaygınlaştırıldıktan sonra kanunla ayrıca belirleninceye kadar, ilköğretimin sadece ilkokul bölümü mecburidir.

MADDE 19. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Danışma Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
17	95	254
19	125	196
21	158	256:264

I - Gerekeçeli 486 S. Sayılı basmayazı Danışma Meclisinin 158 inci Birleşimine, 675 S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 171 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Danışma Meclisi Millî Eğitim, Millî Güvenlik Konseyi İhtisas komisyonları görüşmüştür,

III - Esas No. : Danışma Meclisi 1/681, Millî Güvenlik Konseyi 1/594.